

Queridos diocesanos:

El día primero de mayo tiene una importancia relevante en nuestra sociedad. Se celebra el llamado Día del Trabajo o Fiesta de los Trabajadores y tiene repercusiones sociales en todo el mundo. El origen de la jornada se remonta a finales del siglo XIX, en plena revolución industrial y en una ciudad de Estados Unidos. Los sindicatos de los trabajadores promueven una huelga para reivindicar unas condiciones dignas de su tarea y son reprimidos por la fuerza pública causando la muerte a algunos de los manifestantes.

He descrito un resumen muy elemental del hecho para que no se nos olvide el motivo de la celebración. Tuvo mucha repercusión en los años posteriores y se ha escrito miles de páginas analizando el desarrollo del mundo capitalista y las consecuencias en las que estuvieron malviviendo millones de trabajadores. Sus luchas lograron modificar las condiciones laborales y la propiedad de los medios de producción buscó nuevas fórmulas para garantizar el sostenimiento del capital y el valor de la fuerza del trabajo. Ha evolucionado mucho desde entonces la percepción de las relaciones entre el capital y el trabajo humano. Desde el tremendo número de horas trabajadas a diario por cada uno o la explotación infantil, tantas veces condenada, hasta las condiciones actuales en las empresas donde se habla de la dignidad de la persona y del trabajo decente. Se ha dado un gran paso. Pero no está todo resuelto. Continuamente surgen nuevas formas de explotación de personas que son motivo de reflexión y de búsqueda de nuevas soluciones: los parados, los que no tienen papeles, los que carecen de subsidios, todavía el trabajo infantil en algunos países...

La Iglesia católica ha publicado muchos documentos con relación a este tema tan importante para el género humano. Desde León XIII (finales del siglo XIX) hasta el actual papa Francisco todos los pontífices han abordado esta cuestión dedicando muchas páginas a presentar los fundamentos del pensamiento cristiano ante las ideologías y movimientos sociales de los últimos siglos explicando las palabras de Jesucristo en cuanto al valor central del ser humano, como hijo de Dios y creado a su imagen por su gracia e inmenso amor. También sobre las relaciones humanas basadas en la filiación divina y en la fraternidad. Se ocupó también el Concilio Vaticano II (1962-65) en la Constitución *La Iglesia en el mundo actual*. A principios de este siglo, recogiendo todo lo anterior y facilitando una buena lectura y comprensión para esta compleja cuestión, se publicó un COMPENDIO DE LA DOCTRINA SOCIAL DE LA IGLESIA que ofrece una visión amplia de las preocupaciones, de las actitudes y de las acciones que los católicos deben asumir como propias porque nacen de los mismos textos de los evangelios. En este sentido cabe recordar la importancia de instituciones de Iglesia que han desarrollado una inmensa labor en el mundo cooperativo y en la atención a marginados, sin techo o con condiciones de vida excesivamente precarias; también a los ancianos que viven en soledad, a los huérfanos abandonados o a las mujeres maltratadas.

Desde luego no existen recetas sencillas para problemas complejos. La iglesia ofrece lo esencial de la doctrina de Jesús, la caridad. En ese sentido el papa Benedicto nos recuerda en su encíclica *Dios es amor* lo siguiente: “Desde el s. XIX se ha planteado una objeción contra la actividad caritativa de la Iglesia, desarrollada sobre todo por el pensamiento marxista. Los pobres, se dice, no necesitan obras de caridad, sino de justicia” (Núm 26). En varios capítulos responde el Papa a esta objeción con claridad y contundencia. Termina con una referencia cercana. Es el libro del director de Cáritas, Rafael Allepuz, *Persones i treball*, (1921) que recoge admirablemente la doctrina que enseña la Iglesia sobre la persona, el trabajo, el ideario cristiano sobre estas cuestiones.

Con mi bendición afecto

+Salvador Giménez, obispo de Lleida.

Estimats diocesans:

El dia primer de maig té una gran rellevància en la nostra societat perquè se celebra l'anomenat Dia del Treball o Festa dels Treballadors, que té repercussions socials a tot el món. L'origen de la jornada es remunta a la fi del segle XIX, en plena revolució industrial, en una ciutat dels Estats Units. Allí els sindicats dels treballadors van promoure una vaga per reivindicar unes condicions dignes en la seva feina i van ser reprimits per la força pública que va causar la mort d'alguns dels manifestants.

He resumit breument els fets perquè no ens oblidem del motiu de la celebració. La protesta va tenir molta repercussió en els anys posteriors i s'han escrit milers de pàgines analitzant el desenvolupament del món capitalista i les conseqüències en les quals van estar malvivint milions de treballadors. Les seves lluites van aconseguir modificar les condicions laborals, i la propietat dels mitjans de producció va buscar noves fórmules per garantir el sosteniment del capital i el valor de la força del treball. Des d'aleshores la percepció de les relacions entre el capital i el treball humà ha evolucionat molt. Hem passat del gran abús en el nombre d'hores treballades diàriament per cadascú o de l'explotació infantil, tantes vegades condemnada, fins a les condicions actuals en què a les empreses es parla de la dignitat de la persona i del treball decent. S'ha fet un gran pas, però no tot s'ha resolt. Contínuament sorgeixen noves formes d'explotació de persones que són motiu de reflexió i de cerca de noves solucions: per als aturats, per als qui no tenen papers, per als qui manquen de subsidis, i encara, en alguns països, per al treball infantil...

L'Església catòlica ha publicat molts documents sobre aquest tema tan important per al gènere humà. Des de Lleó XIII (finals del segle XIX) fins a l'actual papa Francesc, tots els pontífexs han abordat aquesta qüestió i han dedicat moltes pàgines a presentar els fonaments del pensament cristià davant de les ideologies i moviments socials dels últims segles, explicant les paraules de Jesucrist sobre el valor central de l'ésser humà, com a fill de Déu i creat a la seva imatge per la seva gràcia i immens amor. També sobre les relacions humanes basades en la filiació divina i en la fraternitat. Se'n va ocupar, alhora, el Concili Vaticà II (1962-65) en la Constitució *L'Església en el món actual*. A principis d'aquest segle, recollint tots aquests textos anteriors i facilitant una bona lectura i comprensió d'aquesta qüestió tan complexa, es va publicar un COMPENDI DE LA DOCTRINA SOCIAL DE L'ESGLÉSIA que ofereix una visió àmplia de les preocupacions, les actituds i les accions que els catòlics han d'assumir com a pròpies perquè neixen dels mateixos evangelis. És just recordar la importància d'institucions d'Església que han desenvolupat una immensa tasca en el món cooperatiu i en l'atenció als marginats, sense sostre o amb condicions de vida excessivament precàries; també als ancians que viuen en solitud, als orfes abandonats i a les dones maltractades.

Per descomptat, no hi ha receptes senzilles a problemes complexos. L'Església ofereix l'essencial de la doctrina de Jesús, la caritat. En aquest sentit, el papa Benet ens recorda, en la seva encíclica *Déu és amor*: "Des del s. XIX s'ha plantejat una objecció contra l'activitat caritativa de l'Església, desenvolupada sobretot pel pensament marxista. Els pobres, es diu, no necessiten obres de caritat, sinó de justícia" (Núm. 26). En diversos capítols el Papa respon aquesta objecció amb claredat i contundència. Acabo amb una referència ben propera: el llibre del director de Càritas, Rafael Allepuz, *Persones i treball*, (1921) que recull admirablement la doctrina que ensenya l'Església sobre la persona, el treball i l'ideari cristià sobre aquestes qüestions.

Amb la meva benedicció afecte.

+Salvador Giménez, bisbe de Lleida.